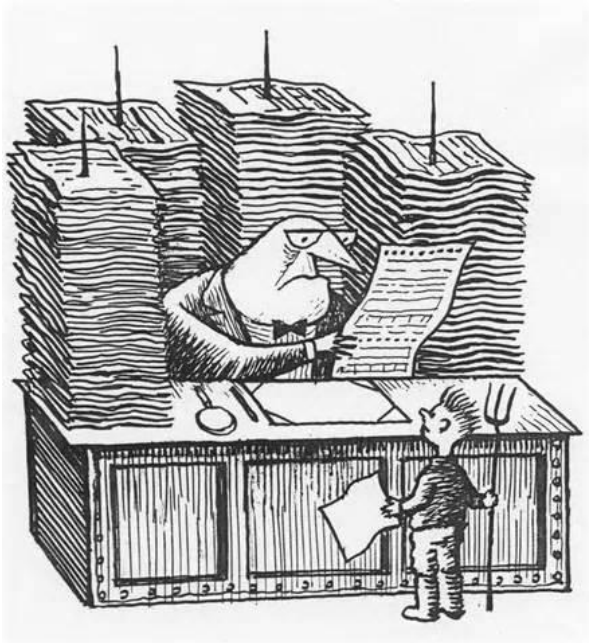

Tilskuddsjungelen – forenklinger?

NMBU-studenter
2. November 2016
Anders J. Huus
95 79 91 91

NORGES BONDELAG

GALSKAPEN

VG 4. april 2002

Omkring 10 000 landbruksbyråkrater i Norge jobber for å håndtere de rundt 150 tilskuddsordningene til norske bønder som myndighetene har vedtatt. Det betyr at hver byråkrat bare administrerer 6,9 bønder!

Det er så mange tilskudd å søke for norske bønder at bonden må ha egen kalender for å klare å huske alt sammen! Kalenderen ligger på Statens Landbruksforvaltnings hjemmeside www.slf.dep.no. Bondekalenderen har 14 merkedager.

HER KAN DU SE TILSKUDDENE ...

På disse to sidene kan du se en rekke tilskudd som den norske bonde må holde styr på. For å få plass til alle de 124 tilskuddsordningene som er nevnt i årets statsbudsjett, tar vi resten av avisen i bruk. Følg med! ** Tilskudd til avlstiltak og faglig virksomhet for saueholdet.

** Tilskudd til avlstiltak og faglig virksomhet for geiteholdet.....

(PUH - ENDELIG FERDIG)

På den annen side....

- De 10 største tilskuddsordningene utgjør over 80 % av overføringene til jordbruket
- Søker produksjonstilskudd 1 eller 2 ganger i året.
- Bruker i gjennomsnitt 30 minutter på utfylling
- Pristilskudd utbetales over melke/slakteoppgjør
- De mest kompliserte ordningene søker man kanskje på 0 til 2 ganger i livet.
 - Investeringsstilskudd
 - SMIL (kommunale miljøtilskudd)
 - Avlingsskadeerstatning
 - Tidligpensjon

Stortinget har mange mål

- Produksjon: økt matproduksjon med intensjon om økt sjølforsyning”
 - Basert på norske ressurser
- Geografi: Landbruk over hele landet
- Størrelse: Små og store bruk
- Miljø: Miljøvennlig og bærekraftig
- Økt verdiskaping: må gis incentiver til investeringer og driftsoptimalisering”
- Legge til rette for økt rekruttering.”
- Inntekt: lønnsomheten i norsk landbruk må styrkes.

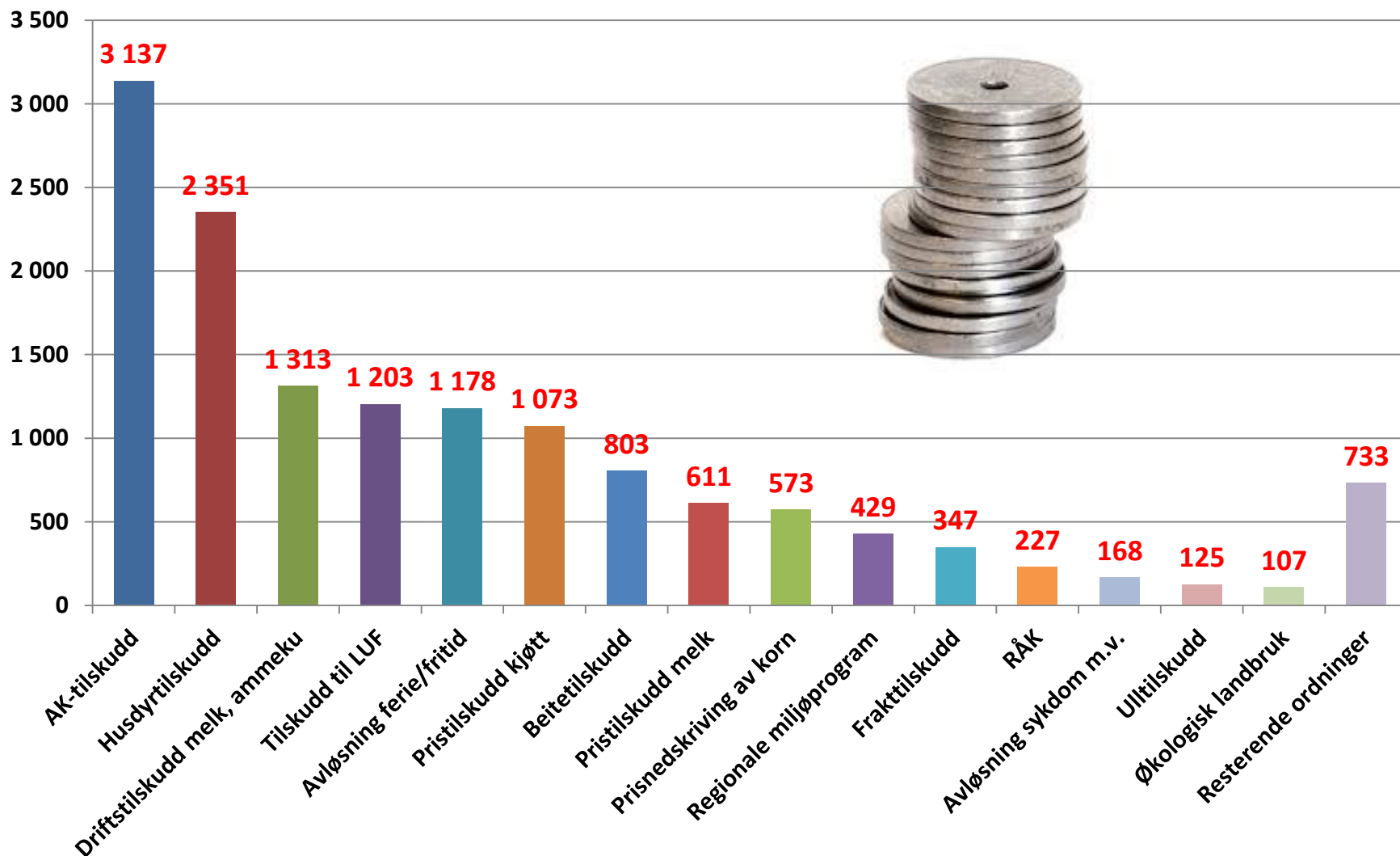
Landbruk over hele landet

Komiteen ønsker et **miljøvennlig**, **bærekraftig** og fremtidsrettet norsk landbruk med **små og store bruk i hele landet**.... Det må opprettholdes en **differensiering i virkemidlene** som legger til rette for en **variert bruksstruktur** og sikrer **bærekraftig produksjon på jordbruksarealene i hele landet**....

Komiteen understreker at **vilkårene for jordbruksdrift er forskjellige** i ulike deler av landet, og jordbruket bidrar også til **andre viktige samfunnsgoder enn mat**.

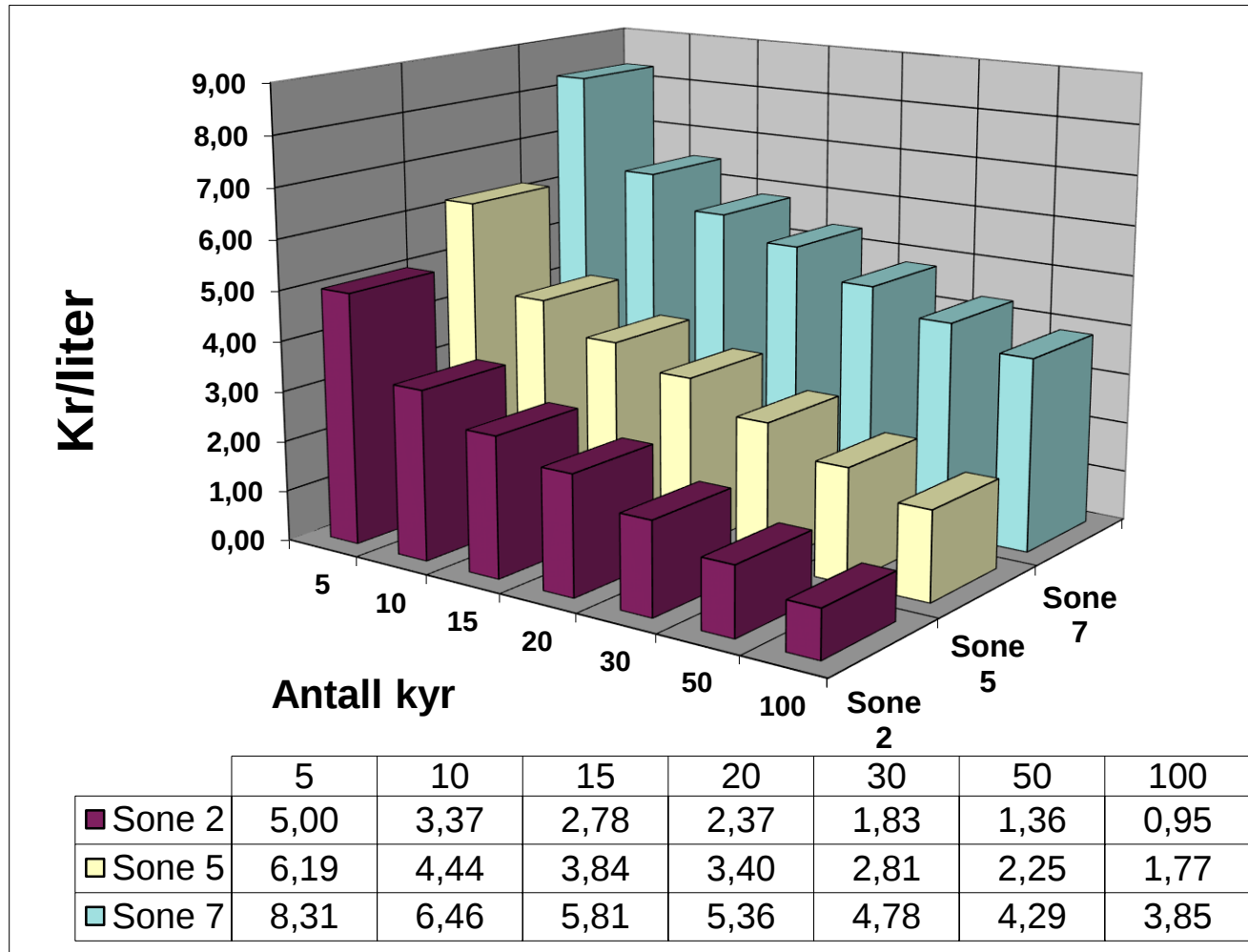

Tilskuddsordninger statsbudsjettet 2016

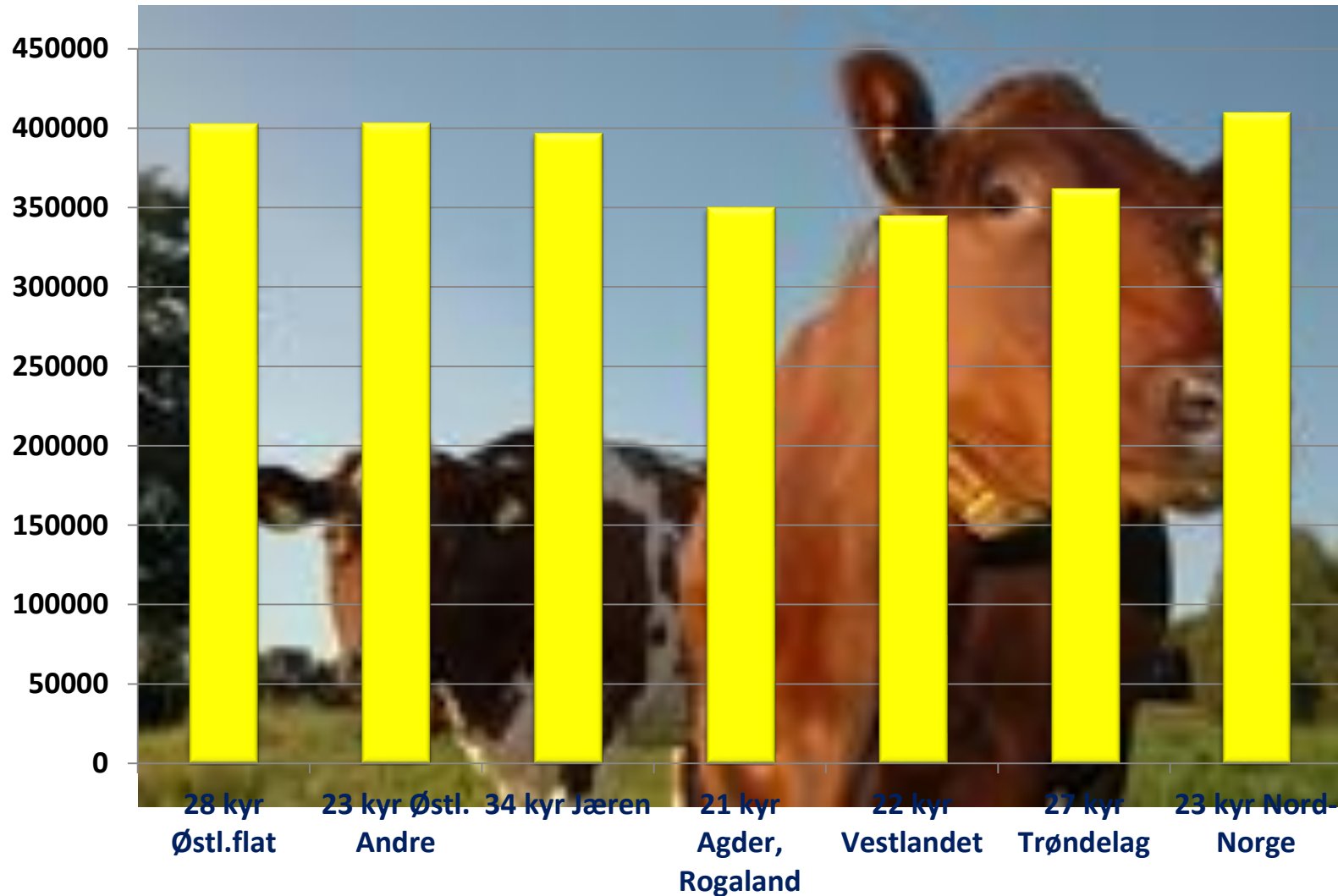
		Differensiering			
Tilskuddsordninger		Produksjon	Distrikt	Struktur	Mill.kr
1	Husdyrtilskudd (12 dyregr., 25 satser)	X	X ¹⁾	X	2351
2	Kulturlandskapstilskudd				1706
3	Arealtilskudd (6 vekst, 7 soner, 17 sats)	X	X		1430
4	Driftstilskudd melkeku, geit og kjøttfe	X	X	X	1313
5	Avløsningstilskudd ferie og fritid (17 dyr)	X		X (tak)	1178
6	Distriktstilskudd kjøtt (3 dyregr, 5 soner)	X	X		1073
7	Beitetilskudd (2 ordninger, 4 satser)	X			803
8	Distriktstilskudd melk (10 soner)	(X)	X		611
9	Prisnedskrivningstilskudd korn (6 satser)				573
10	Fylkesvise BU-midler (18 fylkesstrategi)			(X)	548
SUM De 10-største tilskuddsordninger					11586
SUM KAP 1150					14376
Andel de 10-største					81 %

”Ordningene må fortsatt ha en distrikts- og strukturprofil som legger til rette for at det kan opprettholdes en variert bruksstruktur som utnytter jordbruksarealene over hele landet.”

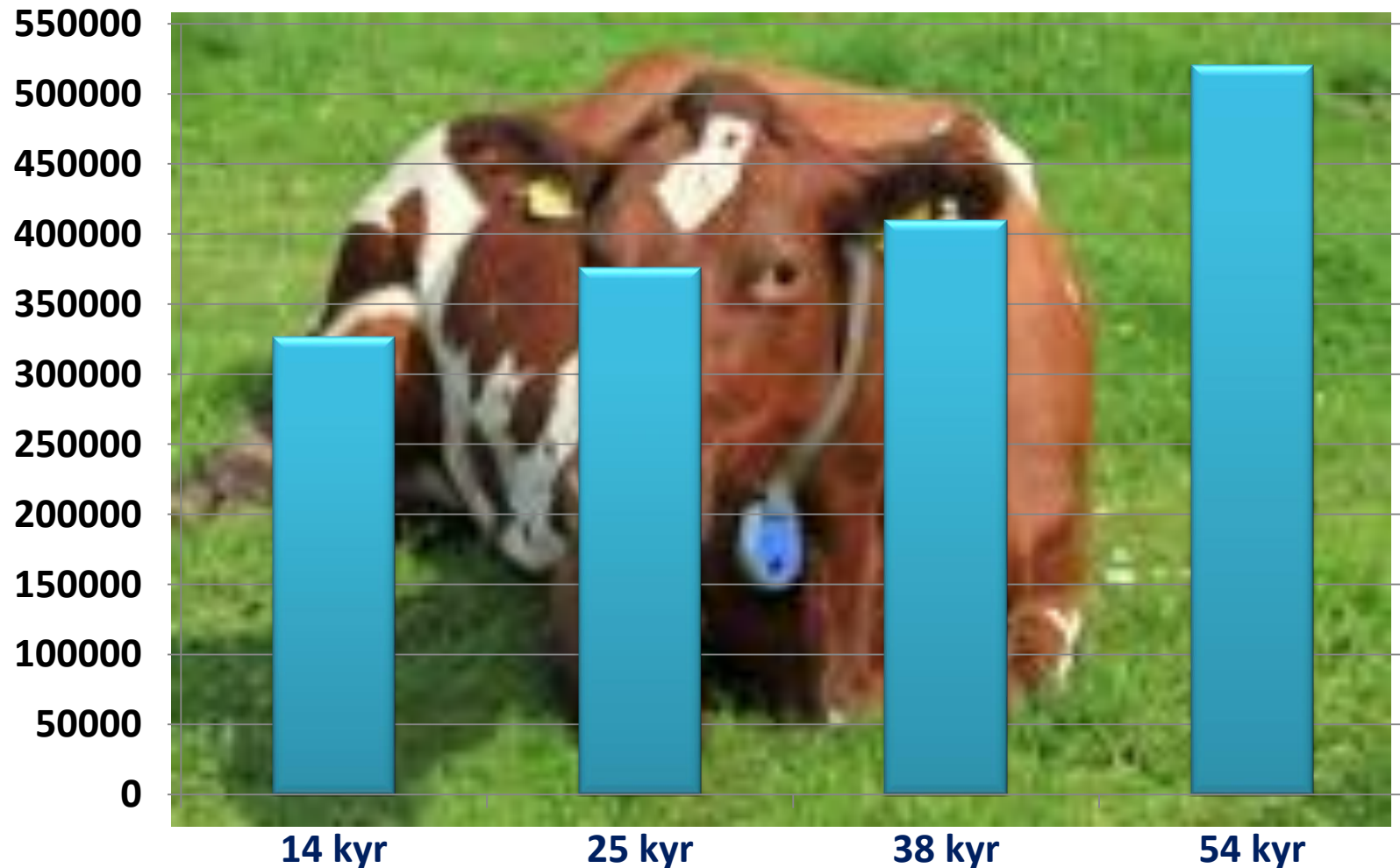

Struktur- og distriktsdifferensiering av tilskudd i melkeproduksjonen omregnet til kroner per liter melk for bruk i ulike arealtilskuddsoner.

Inntektsutjevning. Melk etter distrikt

Inntektsutjevning. Melk etter størrelse

Hva er forenkling?

- Prioritere vekk eller ned noe
- Færre ordninger
- Enklere regelverk
- Slå sammen ordninger (med overlappende mål)
- Færre satser og mindre differensiering innenfor en ordning

Forenkling

Målretting

Forenkling for hvem?

- Bonde
- Forvaltning
- Rådgivere
- Politikere
- Media

Kan vi få landbruk i Norge uten landbrukspolitik?

Hva er alternativet?

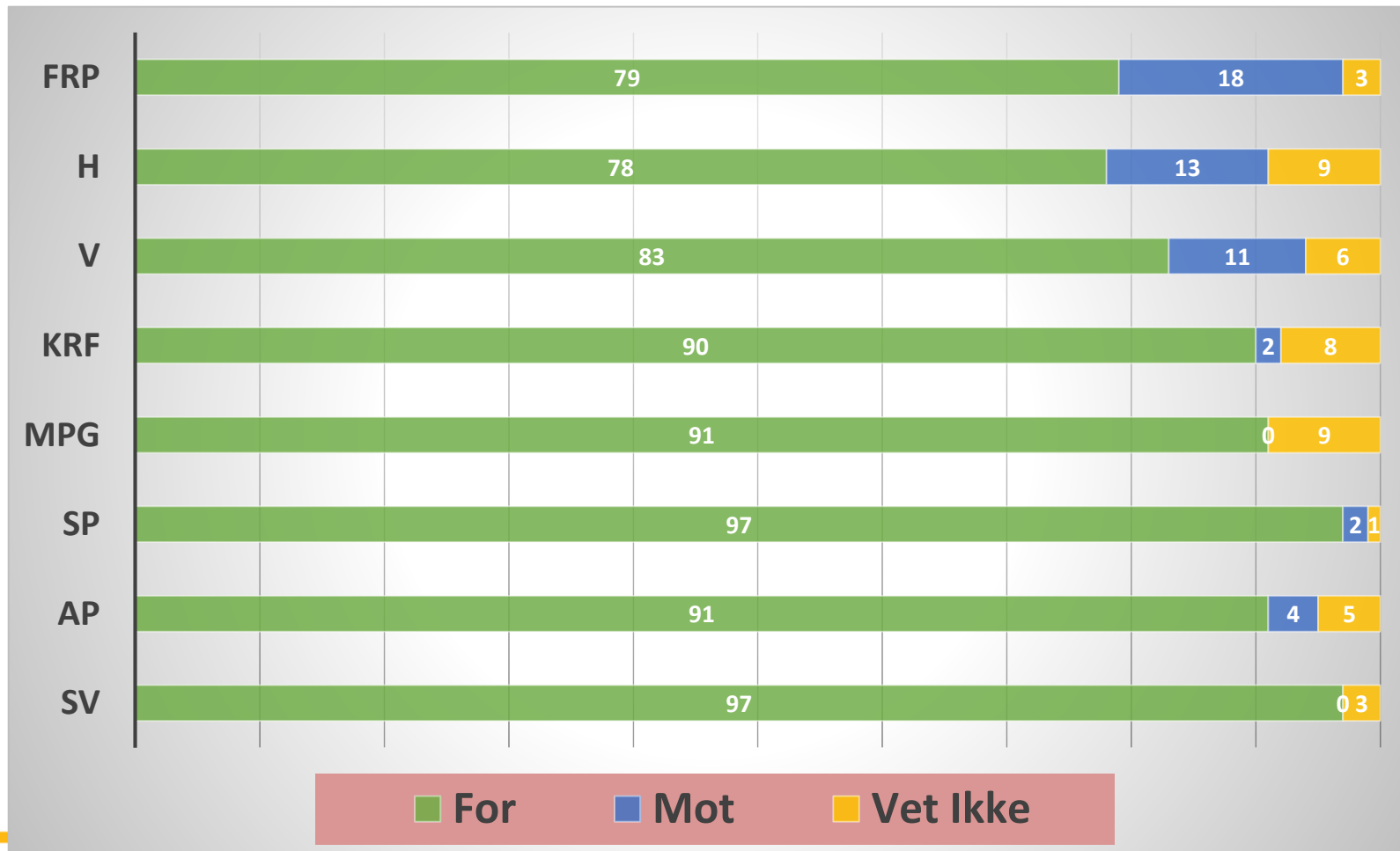
Hvorfor gripe inn med virkemiddel i markedet for jordbruksvarer?

- Korrigere for "markedssvikt"
 - Redusere negative eksternaliteter - Avgifter/Jus
 - Sikre et nivå på kollektive goder - Subsidier/Jus
 - Beredskap/Matsikkerhet - Importvern
- Fordelingshensyn
 - Inntektsfordeling i samfunnet - Inntektsmål
 - Inntektsfordeling mellom bønder
 - Mellom produksjoner
 - Etter geografi
 - Mellom bruksstørrelser

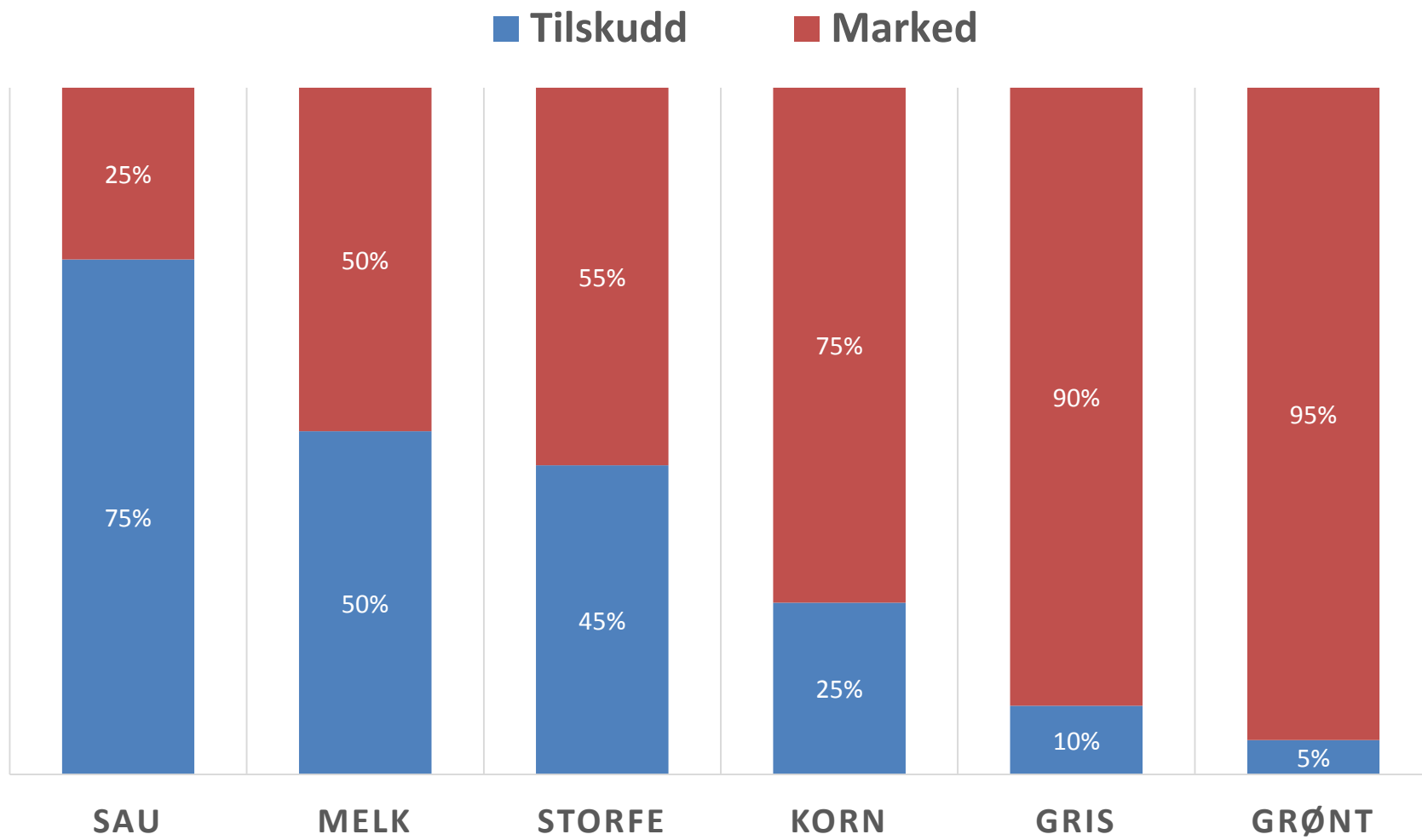

Norsk landbruk uten statsstøtte?

- 92 % ønsker et landbruk minst på dagens nivå
- 85 % er for statsstøtten på om lag 14 mrd. kr.

Inntektsandeler

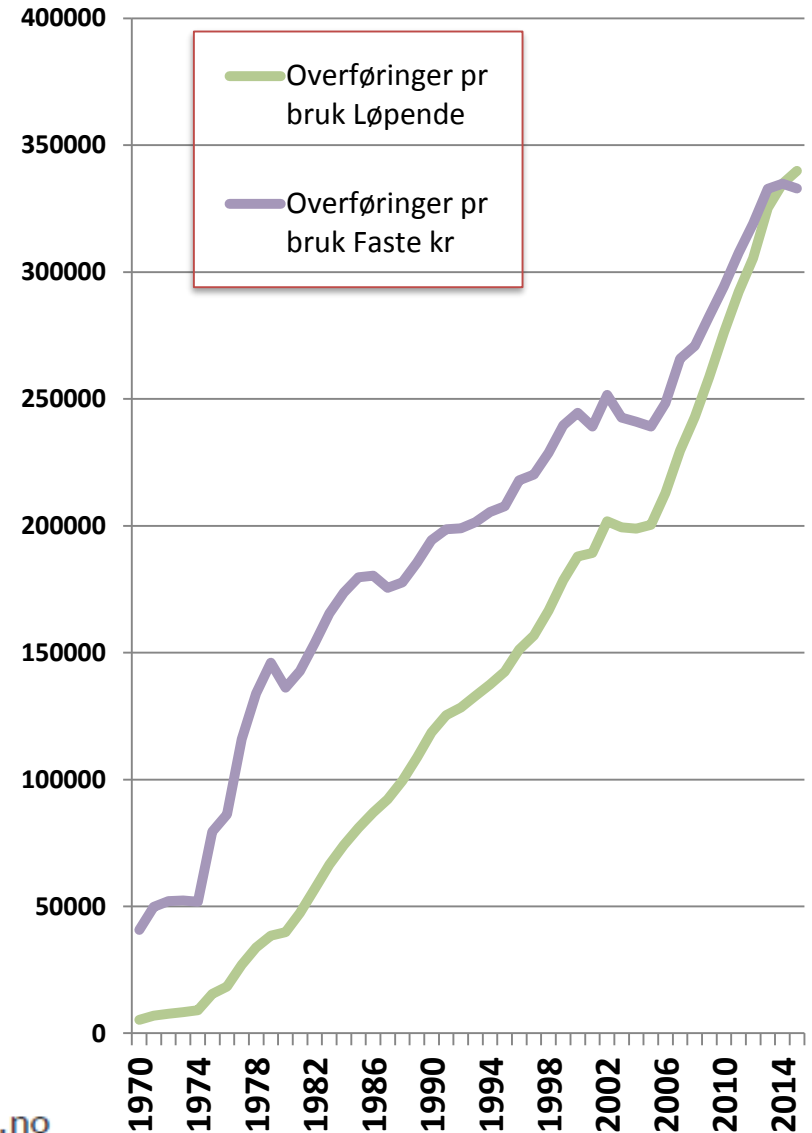
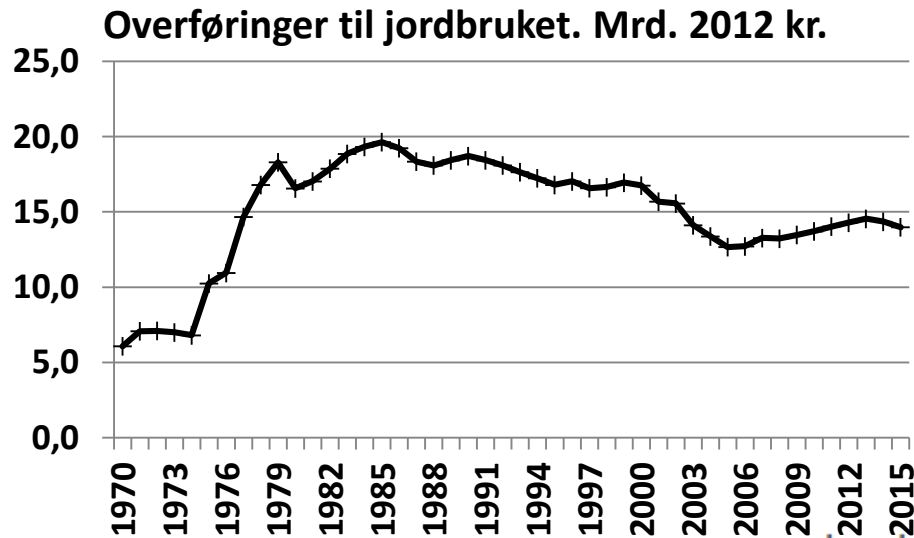
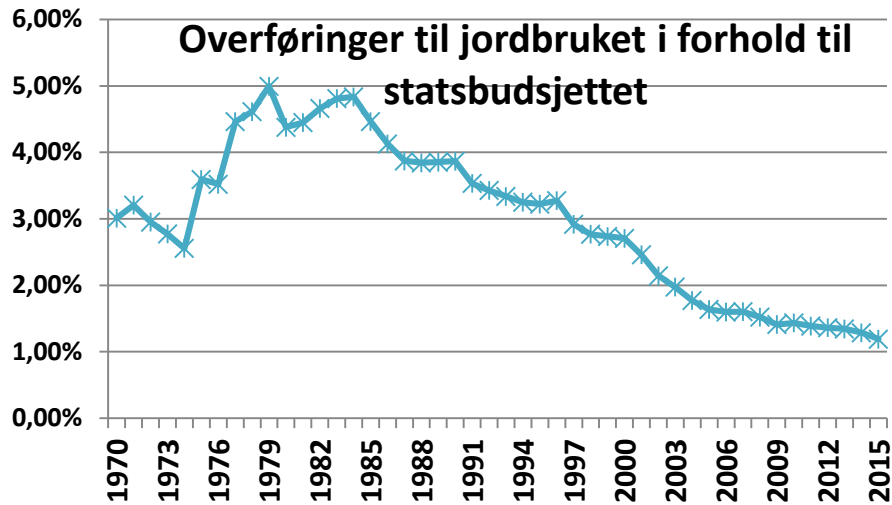
Erstatte tilskudd med pris?

- WTO avtalen – tollsatser setter begrensninger for prisuttak
 - Fjerne markedsordninger
- Større volum pr produsent
 - Bruksnedlegging
- Endret produksjonsfordeling.
 - Distrikt – Sentrale strøk
- Lavere forbruk, produksjon (grensehandel)
- Kulturlandskap?

Tilskudd

Regjeringens mål: Redusere nivået på overføringene

Takk for meg

www.bondelaget.no

